

УДК 027.022:328.1-028.27:316.3

Валентина Пальчук,

канд. наук із соціальних комунікацій,

старш. наук. співробітник Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

Роль публічних бібліотек у розвитку електронного урядування

У статті висвітлюються науково-прикладні підходи до розвитку бібліотечно-інформаційної діяльності, спрямованої на інформаційне забезпечення сфери державного управління на принципах електронного урядування, особлива увага приділяється участі сучасних публічних бібліотек у цьому процесі.

К л ю ч о в і с л о в а : електронне урядування, проєкт «Публічні бібліотеки – мости до електронного урядування», мережа «Пункт доступу громадян до офіційної інформації в бібліотеках», електронна інформаційна взаємодія.

Зупровадженням механізмів електронного урядування в Україні дедалі активніше до цього процесу залучаються публічні бібліотеки. По-перше, вони безкоштовні та відкриті для громадськості. По-друге, публічні бібліотеки на сьогодні позиціонують себе як сучасні інформаційні центри, а отже, використовують свій інформаційний потенціал для розвитку електронного урядування, реалізуючи право кожного громадянина на встановлення електронної інформаційної взаємодії з органами державної влади та місцевого самоврядування. Нині в Україні успішно реалізується ініціатива «Публічні бібліотеки – мости до електронного урядування». Вона є частиною Національного плану дій у рамках «Партнерства «Відкритий уряд», затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 року № 220-р і реалізується за підтримки Ради міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) у рамках програми «Бібліоміст» [11; 12]. Зазначена ініціатива є актуальною з огляду на забезпечення вільного доступу до офіційної, правової, будь-якої іншої інформації, встановлення електронної інформаційної взаємодії громадян із владою через бібліотеки, навчання бібліотекарів користуванню ресурсами та технологіями електронного урядування, популяризації його переваг серед громадян.

Науково-прикладні аспекти розвитку бібліотечно-інформаційної діяльності в контексті державного управління, що ґрунтуються на принципах електронного урядування, досліджувалися такими зарубіжними та вітчизняними науковцями, як Д. Мак-Менемі [7], А. Поултер [7], О. Архипська [1], Л. Галаган [5], Я. Сошинська [15], Р. Щербан [19], В. Пальчук [10] та ін. Водночас, активізація інформаційного чинника розвитку електронного уряду-

вання в Україні та участь бібліотек у ньому потребує додаткових спеціальних досліджень, ґрунтовного наукового осмислення, а також узагальнення сучасної бібліотечної практики щодо впровадження нових форм дистанційного доступу до багатоаспектних інформаційних ресурсів з питань електронного урядування, використання можливостей інформаційно-комунікаційних технологій для оперативного встановлення електронної інформаційної взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування всіх рівнів із суспільством.

Участь бібліотек у інформаційному забезпеченні процесу електронного урядування значною мірою стимулює їх до впровадження нових форм діяльності, спрямованої на забезпечення дистанційного доступу до колекцій та баз даних офіційної, правової, іншої інформації регіонального та державного значення, розміщених як на онлайн-серверах бібліотек, так і поза їх межами, а також на впровадження інтерактивної електронної інформаційної взаємодії між громадянами і органами державної влади та місцевого самоврядування на основі інформаційно-комунікаційних технологій. Дедалі більшої актуальності набуває застосування в бібліотечній практиці інтерактивних технологій, суть яких полягає в організації постійної активної електронної інформаційної взаємодії між органами державної влади, місцевого самоврядування і громадянами.

При цьому варто зробити уточнення: участь бібліотек у інформаційному процесі електронного урядування на сьогодні передбачає задоволення потреб усіх суб'єктів електронного урядування, зокрема у:

- забезпеченні віддаленого доступу до всіх видів відкритої офіційної інформації, яка має певну індивідуальну та суспільну значущість;

- підтримці високого ступеня обізнаності щодо наявних інформаційних ресурсів електронного урядування та адміністративних послуг, інформування громадян про забезпечення їм доступу до офіційної інформації стосовно функціонування органів державної влади, а також введення в електронні комунікації інформаційних ресурсів, котрі синтезують інформацію про урядові рішення;
- інформаційному супроводі участі громадян, інститутів громадянського суспільства, бізнесу в процесах підготовки та експертизи проектів рішень, які ухвалюються на всіх рівнях державного управління на основі використання представниками громадськості інформаційно-інтелектуального доробку в суспільному і особистому розвитку, у підвищенні правової та політичної культури громадян.

Необхідність вирішення означених питань зумовило формування нового бачення вдосконалення бібліотечної діяльності, пов'язаної з інформаційним забезпеченням державного управління, роботи органів місцевого самоврядування на принципах електронного урядування. Насамперед, йдеться про напрацювання нових наукових методик упровадження форм дистанційного доступу до багатоаспектних структурованих електронних інформаційних ресурсів з питань електронного урядування, від яких великою мірою залежить електронна інформаційна взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування всіх рівнів із громадськістю.

Сучасні наукові методики з питань упровадження нових форм дистанційного доступу до електронних ресурсів, що синтезують інформацію про розвиток електронного урядування в Україні та закордоном, розробляються і активно використовуються бібліотеками всеукраїнської мережі Пунктів доступу громадян до інформації органів державної влади.

Мережа Пунктів доступу громадян (ПДГ) почала формуватися Українською бібліотечною асоціацією у червні 2009 р. в рамках Програми сприяння Парламенту України II (ПСII II) за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID). Діяльність мережі ПДГ координується УБА спільно з ПСП II. У процесі реалізації проекту здійснюється оптимізація мережі ПДГ та її подальше розширення завдяки залученню як бібліотек-переможців Програми «Бібліоміст», так і освітянських бібліотек. Мета проекту – сприяння розбудові правового суспільства, створення для громадськості умов доступності до офіційної інформації у бібліотеках України та прозорості рішень влади шляхом розбудови мережі ПДГ.

Пункти доступу громадян – це інформаційні центри, відкриті в бібліотеках України, де громадяни можуть отримати інформацію від органів державної влади та дізнатись, яким чином долучитися та вплинути на процес прийняття рішень державного та місцевого значення. Станом на 5 жовтня 2015 р. до мережі ПДГ входило 986 бібліотек України [3].

На сьогодні бібліотеки мережі Пунктів доступу громадян напрацювали наукові методики впровадження нових форм дистанційного доступу до інформаційних ресурсів електронного урядування. Ці методичні матеріали обслуговують процес надання спеціалізованих послуг із пошуку офіційної, правової інформації в режимі онлайн та навчання щодо користування інструментарієм електронного урядування. Зокрема, у рамках реалізації Програми сприяння Парламенту України II Українська бібліотечна асоціація, за проектом «Мережа Пунктів доступу громадян до офіційної інформації в бібліотеках», проводить заняття з методичного супроводу стосовно розвитку умінь бібліотекарів як краще пропонувати послуги через мережу ПДГ.

Наукові методики щодо надання спеціалізованих послуг, пов'язаних з пошуком офіційної, правової та іншої інформації в режимі онлайн, та користування інструментарієм електронного урядування бібліотеки активно використовуються під час реалізації проекту «Публічні бібліотеки – мости до електронного урядування». Проект передбачає введення в електронні комунікації інформації про наявні е-послуги на національному та регіональному рівнях, навчання різних груп населення щодо користування ними із залученням інформаційного потенціалу сучасних публічних бібліотек [16].

Регіональні відділення Української бібліотечної асоціації відпрацьовують нові підходи до надання спеціалізованих послуг з підтримки високого ступеня обізнаності стосовно наявних інформаційних ресурсів електронного урядування та адміністративних послуг. Поширеним видом спеціалізованих послуг у бібліотеках на сьогодні є тренінги з електронного урядування. Особливістю цих тренінгів є те, що до участі в них можуть залучатися різні соціальні групи населення, зокрема, ті, куди входять люди з особливими потребами. Для останніх такі заняття є, нерідко, єдиною можливістю отримувати відповідні навички роботи з ресурсами електронного урядування (оформлення електронних звернень до органів влади різних рівнів і конкретних народних депутатів, пошук та навігація інформаційними ресурсами органів державної влади та місцевого самоврядування тощо) [6].

Значної результативності бібліотечна практика з розвитку електронного урядування досягає тоді, коли бібліотеки активізують свою діяльність за підтримки органів державної влади різних рівнів чи місцевого самоврядування або в рамках виконання міжнародних програм. Це, зокрема, засвідчують напрацювання Централізованої бібліотечної системи для дорослих м. Миколаїв. У рамках виконання міської програми «Електронне урядування та електронна демократія в місті Миколаєві на 2010–2015 роки» відбувається навчання бібліотечних працівників у «Школі е-урядування». Курс навчання у цій школі розроблений на основі навчальної програми Української бібліотечної асоціації «Бібліотеки та електронне урядування» [2]. Бібліотечні фахівці оволодівають навичками тренерів-консультантів центрів обслуговування громадян, їм надаються знання про інструментарій електронного урядування, а також практична і методична допомога щодо користування ним.

Необхідно зазначити, що згадана програма розроблена за участі органів місцевого самоврядування, провідних експертів, громадських організацій, зокрема, Фондом розвитку Миколаєва.

Центри обслуговування громадян працюють на базі 18 бібліотек міста, що є унікальною для України технологією надання інформаційних, а подекуди й адміністративних е-послуг. Мова йде про комплекс е-послуг для громадян з дистанційного доступу до офіційної інформації, впровадження нових форм інтерактивної інформаційної взаємодії (спілкування) з місцевою владою, що, у свою чергу, підвищує рівень інформаційної грамотності, культури користувачів бібліотек. А це особливо важливо, якщо вони беруть участь в електронному урядуванні. Однією із поширених форм інтерактивної інформаційної взаємодії з місцевою владою є віртуальна приймальня «Запитай у влади». Вона функціонує завдяки роботі веб-сайта міської ради Миколаєва та веб-порталу міського голови. Сюди можна також віднести і систему електронного голосування з конференц-зв'язком (її використовують для проведення сесій міськради, громадських слухань тощо), за допомогою якої мешканці міста можуть користуватися під час онлайн-трансляції сесій міської ради [8].

Для розвитку нових форм інтерактивної інформаційної взаємодії між владою і громадянами перспективно також виглядає впровадження електронних черг, що працюють за принципом «сдиного вікна», технологічних карт із надання адміністративних послуг на основі електронного документообігу.

Зауважимо, досвід Миколаєва був відзначений на міжнародному рівні. Центральна бібліотека ім. М. Л. Кропивницького (м. Миколаїв) стала переможцем премії «Інновації» Міжнародної програми інновацій публічних бібліотек (EIFL-PLIP) за надання е-послуг і розбудову електронного урядування.

Впроваджуючи нові підходи до надання спеціалізованих послуг, бібліотеки таким чином удосконалюють інформаційну і освітню функції. Через такі спеціалізовані послуги, як тренінги, користувачам бібліотек надається необхідна інформація з питань електронного урядування, про наявні інтернет-ресурси свого регіону, завдячуючи яким можна брати участь в електронному урядуванні та отримувати адміністративні послуги, про проект «Публічні бібліотеки – мости до електронного урядування» та досвід його реалізації в Україні. Також відбувається соціалізація відповідних знань про сутність поняття, мету і завдання «електронного урядування». Учасники тренінгів набувають практичних навичок щодо формулювання основних запитів, котрі вони використовують під час своїх звернень до органів державної влади та місцевого самоврядування, а також здійснення навігації в мережі Інтернет [17].

За надання е-послуг і розбудову електронного урядування серед країн ближнього зарубіжжя переможцями премії «Інновації» Міжнародної програми інновацій публічних бібліотек (EIFL-PLIP) стали: Публічна бібліотека графства Шяуляй (Литва) і Бібліотека Б. П. Хашдеу за реалізацію програми навчання електронному урядуванню. За створення юридичних баз онлайн-даних, які забезпечують дистанційний доступ громадськості до рішень муніципальної ради Кишинева, премії удостоїлась також Публічна правова бібліотека Молдови [18].

Фахівцями Вентспільської бібліотеки (Ventspils Library, Латвія) напрацьовано наукові методики консультаційної підтримки на базі регіонального навчального центру, який діє при бібліотеці, щодо використання онлайн-сервісів об'єднаного веб-порталу послуг національного уряду і місцевої адміністрації (www.latvija.lv) [4].

Подібні підходи активно застосовує і Карагандинська обласна універсальна наукова бібліотека імені М. В. Гоголя (Республіка Казахстан). Зокрема, Бібліотека опублікувала низку праць з методичними рекомендаціями щодо впровадження в бібліотеках дистанційного доступу до інформаційних ресурсів електронного урядування. Крім того, установа здійснює спеціалізоване навчання з

користування інструментарієм електронного урядування через портал «Електронний уряд Республіки Казахстан» (<http://www.e.gov.kz>) казахською та російською мовами. Користувачам бібліотеки пропонують індивідуальні та групові консультації у рамках Днів інформації, тренінги, семінари («Державні онлайн-послуги електронного уряду», «Пошук інформації на порталі Податкового комітету про наявність ідентифікаційного номера в базах даних податкових органів») тощо. Крім того, провідні бібліотеки Казахстану розробили наукові методики стосовно введення в електронні комунікації національного інформаційного простору оптимальних обсягів інформаційних ресурсів, що містять контент з питань електронного урядування, а саме, про можливості і перспективи розвитку електронного уряду, його основні напрями, про електронні адміністративні послуги, які надаються державним порталом «Електронний уряд Республіки Казахстан» (www.e.gov.kz), порталом Міністерства освіти і науки РК (<http://www.edu.gov.kz/ru/>), і т. д. Опубліковано низку інформаційних оглядів, що знайомлять користувачів бібліотек з інтерактивними адміністративними послугами електронного уряду, різними формами електронної інформаційної взаємодії державних органів влади і громадян у режимі онлайн. Підготовлено також інформаційні матеріали зі списками адрес сайтів міністерств, відомств, департаментів, агентств і т. д. [4].

Необхідно підкреслити, що вищезазначені напрацювання бібліотечної практики довели свою ефективність при організації електронних інформаційних комунікацій між владними структурами, органами місцевого самоврядування та громадянами, бізнесом.

Участь вітчизняних публічних бібліотек у всеукраїнській мережі Пунктів доступу громадян до офіційної інформації також значною мірою активізує: а) процес дистанційного обслуговування – забезпечення доступу до колекцій, баз даних офіційної, правової інформації регіонального та державного рівня, що розміщені як на онлайн-серверах бібліотек, так і поза їх межами; б) впровадження нових форм інтерактивної електронної інформаційної взаємодії між громадянами і органами державної влади та місцевого самоврядування на основі інформаційно-комунікаційних технологій, якими послуговуються бібліотечні установи. І як наслідок, спостерігається тенденція до поступового піднесення ефективності та своєчасності у процесі електронної інформаційної взаємодії ор-

ганів державної влади та місцевого самоврядування всіх рівнів із громадянами, економічними структурами. Адже, як зазначають дослідники, перехід від простого інформування громадськості чи владних структур до забезпечення багатосторонніх електронних інформаційних комунікацій (від влади до громадян і від громадян до влади, між владними структурами, між громадянами при вирішенні питань державного чи місцевого значення) істотно підносить рівень діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування на принципах електронного урядування [9, с. 156].

Розбудова мережі Пунктів доступу громадян до офіційної інформації в бібліотеках України значною мірою пришвидшує введення в електронні інформаційні комунікації інформаційних ресурсів з питань електронного урядування, що, у свою чергу, підвищує рівень упровадження в суспільну практику законодавчих ініціатив, урядових рішень після їхнього громадсько-експертного обговорення. Таких результатів вдалося досягти завдяки залученню передового зарубіжного досвіду, у першу чергу американського, у процес організації мережі ПДГ у бібліотеках України.

Як відомо, публічні бібліотеки США з перших років ХХІ ст. почали активно впроваджувати нові підходи до обслуговування своїх відвідувачів. Насамперед, йдеться про організацію дистанційного доступу до колекцій та баз даних офіційної, правової інформації. На сьогодні в бібліотеках США вже впроваджено організаційно-технологічні підходи до забезпечення дистанційного доступу до інформації про виплати з безробіття, федеральну та місцеву допомогу в разі надзвичайної ситуації, про заповнення податкових декларацій тощо. Загалом, у США 81 % всіх публічних бібліотек впровадили нові підходи до організації дистанційного доступу до офіційної інформації з питань електронного урядування. Вони передбачають надання спеціалізованих послуг із пошуку офіційної, правової інформації в режимі онлайн та навчання щодо використання послуг електронного урядування. Порівняно з 2008–2009 рр. кількість таких бібліотек зросла на 25 %. Ознайомитися з мапою США, де зазначено відсоток бібліотек, що надають такі послуги в кожному штаті, можна за адресою: http://www.ala.org/ala/research/initiatives/plftas/2010_2011/egovmap1011.cfm [13; 20].

Розбудова інформаційної інфраструктури мережі Пунктів доступу громадян до офіційної інформації в бібліотеках України з метою підтримки електронних інформаційних комунікацій між суб'єктами

електронного урядування стало можливим лише завдяки оптимальному фінансуванню, нормативно-правовому, організаційно-методичному, належному техніко-технологічному забезпеченню інформаційних центрів, що обслуговували цей процес. І це цілком закономірно, адже сучасна науково-прикладна проблематика участі бібліотек в розвитку електронного урядування, як правило, є досить затратною для інформаційних центрів з невеликими фінансовими можливостями. Бібліотечні заклади орієнтуються на ті напрями науково-прикладної діяльності, які вдається забезпечити власними ресурсами чи ресурсами партнерів. В іншому разі – існує небезпека того, що: а) науково-прикладні дослідження участі бібліотек в інформаційному процесі розвитку електронного урядування здійснюватимуться дуже нерівномірно, а їхні результати перебуватимуть на різних стадіях упровадження; б) сукупний вітчизняний бібліотечно-інформаційний потенціал у поєднанні із інформаційно-комунікаційними технологіями, методами й умовами, що дають змогу його активізувати й ефективно використовувати в розвитку електронного урядування, стане нескоординованим, малоефективним. Це зумовить значні проблеми, пов'язані з наповненням електронних інформаційних комунікацій між суб'єктами електронного урядування, що зробить їхню інтерактивну інформаційну взаємодію нерівномірною, створить небажані внутрішньо-суспільні суперечності, підвищить ризики прийняття небажаних (помилкових) рішень на різних рівнях державного управління.

Тому, проблеми, котрі виникають у процесі підтримки розвитку електронного урядування, не дають змоги інформаційним центрам вирішувати їх самостійно, без участі партнерів чи залучення їхнього досвіду. Оскільки впровадження принципів електронного урядування не обмежується взаємозв'язком органів державної влади та місцевого самоврядування і громадянина, не меншу роль тут відіграє налагодження ефективної координації дій владних структур між собою, підвищення швидкості та ефективності інтерактивної інформаційної взаємодії між громадянами на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій. Такий висновок пов'язаний з основними складовими визначення електронного урядування, яке включає: використання інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення якості і доступності державних послуг у поєднанні з організаційними змінами; піднесення кваліфікації держслужбовців для поліпшення обслуговування громадян; зміцнення

демократичних принципів управління; підвищення ролі суспільства в державних процесах [14].

Отже, впровадження нових форм дистанційного доступу до інформаційних ресурсів, надання спеціалізованих послуг із пошуку офіційної, правової та іншої інформації в режимі онлайн, навчання персоналу щодо користування інструментарієм електронного урядування справляють позитивний вплив на процеси електронної інформаційної взаємодії між органами державної влади, місцевого самоврядування всіх рівнів та громадськістю, сприяють подоланню перешкод на шляху електронного урядування в різних сферах життєдіяльності українського суспільства.

Список використаних джерел

1. *Архипська О. І.* Впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» за напрямом «Впровадження технологій електронного урядування та розвиток електронної демократії» [Електронний ресурс] / О. І. Архипська / Влада – бібліотека – громада : приєднуємося до електронного урядування: практичний посібник для бібліотек з надання послуг електронного урядування. – Режим доступу : http://ogp.gov.ua/sites/default/files/library/Vlada-biblioteka-gromada_posibnik.pdf. – Назва з екрана.
2. Бібліотекарі Миколаєва навчаються е-урядуванню [Електронний ресурс] // Національний центр електронного урядування. – Режим доступу : <http://nc.gov.ua/news/index.php?ID=481>. – Назва з екрана.
3. Блог Української бібліотечної асоціації «Доступ громадян до офіційної інформації: роль бібліотек». – Режим доступу: <http://govinfo.library.wordpress.com/2013/03/07/бібліотека-та-громадські-установи-до/>. – Назва з екрана.
4. Влада – бібліотека – громада: приєднуємося до електронного урядування : практичний посібник для бібліотек з надання послуг електронного урядування Центральної бібліотеки ім. М. Л. Кропивницького ЦБС для дорослих м. Миколаєва; уклад. Г. М. Гич, Т. О. Михайловська, О. М. Некипелова, А. Є. Цуканова. – Миколаїв : ФОП Швець В. Д., 2013. – 120 с.
5. *Галаган Л.* Специфіка інформаційного забезпечення органів державної влади в Україні в контексті впровадження електронного урядування [Електронний ресурс] / Л. Галаган. – Режим доступу : <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/298>. – Назва з екрана.
6. Електронне урядування для людей з особливими потребами [Електронний ресурс] // Блог Української бібліотечної асоціації «Доступ громадян до офіційної інформації: роль бібліотек». – Режим доступу <https://govinfo.library.wordpress.com/2013/06/03/електронне-урядування-для-людей-з-осо/>. – Назва з екрана.
7. *МакМенемі Девід.* Предоставление электронных услуг : руководство для публичных библиотек и центров обучения : пер. с англ. / Д. МакМенемі, А. Поултер -- М. : Омега-Л, 2006. – 246 с.

8. Миколаїв презентував свої досягнення у сфері електронного урядування [Електронний ресурс] // Національний центр електронного урядування. – Режим доступу : <http://nc.gov.ua/news/index.php?ID=500>. – Назва з екрана.

9. Пальчук В. Бібліотеки в інформаційно-аналітичному забезпеченні органів державної влади : монографія / В. Пальчук; наук. ред. В. М. Горючий; Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2014. – 280 с.

10. Пальчук В. Шляхи активізації участі сучасних бібліотек в інформаційному супроводі реалізації концепції електронного урядування в Україні / В. Пальчук // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2014. – Вип. 39. – С. 122–137.

11. Про схвалення плану дій з впровадження в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 квіт. 2012 р. № 220-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/220-2012-p>. – Назва з екрана.

12. Публічні бібліотеки – мости до електронного урядування. Прес-конференція за проектом Рівненського обласного відділення УБА [Електронний ресурс] // Блог Української бібліотечної асоціації «Доступ громадян до офіційної інформації: роль бібліотек». – Режим доступу : <http://govinfo.library.wordpress.com/2013/04/04/публічні-бібліотеки-мости-до-електр/>. – Назва з екрана.

13. Публічні бібліотеки США і електронне урядування [Електронний ресурс] // Блог Української бібліотечної асоціації «Доступ громадян до офіційної інформації: роль бібліотек». – Режим доступу : <https://govinfo.library.wordpress.com/2011/07/27/публічні-бібліотеки-сша-і-електронне/>. – Назва з екрана.

14. Сергіна Т. Актуальні проблеми реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні / Т. Сергіна. – Режим доступу : <http://www.kbuaa.kharkov.ua/e-book/putr/2011-2/doc/2/04.pdf> – Назва з екрана.

15. Сошинська Я. Доступ громадян до офіційної інформації: роль бібліотек : виступ на науково-практичній конференції «Дні інформаційного суспільства-2012», Національна академія державного управління при Президентові України, 24 квітня 2012 р., Київ, Україна [Електронний ресурс] / Я. Сошинська / Влада – бібліотека – громада: приєднуємося до електронного урядування : практичний посібник для бібліотек з надання послуг електронного урядування. – Режим доступу : http://ogp.gov.ua/sites/default/files/library/Vlada-biblioteka-gromada_posibnik.pdf. – Назва з екрана.

16. Тренінг з е-урядування для директорів районних централізованих бібліотечних систем м. Кисва [Електронний ресурс] // Блог Української бібліотечної асоціації «Доступ громадян до офіційної інформації: роль бібліотек». – Режим доступу : <https://govinfo.library.wordpress.com/2014/01/13/тренінг-з-е-урядування-для-директорів/>. – Назва з екрана.

17. Тренінг з е-урядування для пенсіонерів 23 жовтня 2013 року, смт. Іванків, Київська обл. [Електронний ресурс] // Блог Української бібліотечної асоціації «Доступ громадян до офіційної інформації: роль бібліотек». – Режим доступу : <https://govinfo.library.wordpress.com/2013/10/30/тренінг-з-е-урядування-для-пенсіонерів>. – Назва з екрана.

18. Українська бібліотека – переможець міжнародної премії «Інновації» у розбудові відкритого урядування та надання електронних послуг [Електронний ресурс] / Національний центр електронного урядування. – Режим доступу : <http://nc.gov.ua/news/index.php?ID=739>. – Назва з екрана.

19. Щербан Р. Реалізуємо право на доступ до електронного уряду / Р. Щербан // Бібл. форум України. – 2011. – № 2. – С. 9–12.

20. American Library Association [Electronic resource]. – Mode of access : http://www.ala.org/ala/research/initiatives/plftas/2010_2011/index.cfm. – Title from the screen.

Стаття надійшла до редакції 9.11.2015 р

UDC: 27.022.328.1-028.27.316.3

Valentyna Palchuk,

PhD in Social Communications, Vernadsky National Library of Ukraine

THE ROLE OF PUBLIC LIBRARIES IN DEVELOPMENT E-GOVERNMENT

The article highlights scientific and applied approaches in the development of library and information activity aimed at information support of government in on the principles of e-government, special attention is paid on the disclosure of the participation of modern public libraries in this process

К е у в о р д с e-Government, Initiative «Public libraries – bridges to e-government», «A network of points of access citizens to official information in the libraries», electronic information interaction

УДК 27.022.328.1-028.27.316.3

Валентина Пальчук,

канд. наук по социальным коммуникациям, старш. науч. сотрудник Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского

РОЛЬ ПУБЛИЧНЫХ БИБЛИОТЕК В РАЗВИТИИ ЭЛЕКТРОННОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА

В статье освещаются научно-прикладные подходы к развитию библиотечно-информационной деятельности, направленной на информационное обеспечение государственного управления на принципах электронного правительства, особое внимание уделяется раскрытию участия современных публичных библиотек в этом процессе

К л ю ч е в ы е с л о в а: электронное правительство, проект «Публичные библиотеки – мосты к электронному правительству», сеть «Пункт доступа граждан к официальной информации в библиотеках», электронное информационное взаимодействие.